

Varsel av algegifter i blåskjell i norske kystfarvann

Blåskjell forurensset av algegifter blir ikke høstet av skalldyrprodusenter for å ivareta folkehelsen. Produsentene kan da lide inntektstap hvis blåskjellene forblir forurensset over lengre tid. Ved å varsle når risikoen for alge forurensning i blåskjell, kan produsentene planlegge å høste skjellenen før forurensningen oppstår.

Miljøforhold som påvirker veksten av giftproduserende alger, inkluderer havoverflatetemperatur, saltholdighet, vertikal vannlagdeling og sollys. Disse variablene kan overvåkes direkte og indirekte ved hjelp av satellittdata fra jordobservasjon (JO) og havmodeller med høy romlig oppløsning. Her anvendes disse miljøforholdene fra en kystnær havmodell for å forutsi områder og perioder med økt risiko for at blåskjell blir forurensset av algegifter. Målet er at prognosene kan hjelpe blåskjellprodusenter med å planlegge høstingen av blåskjell.

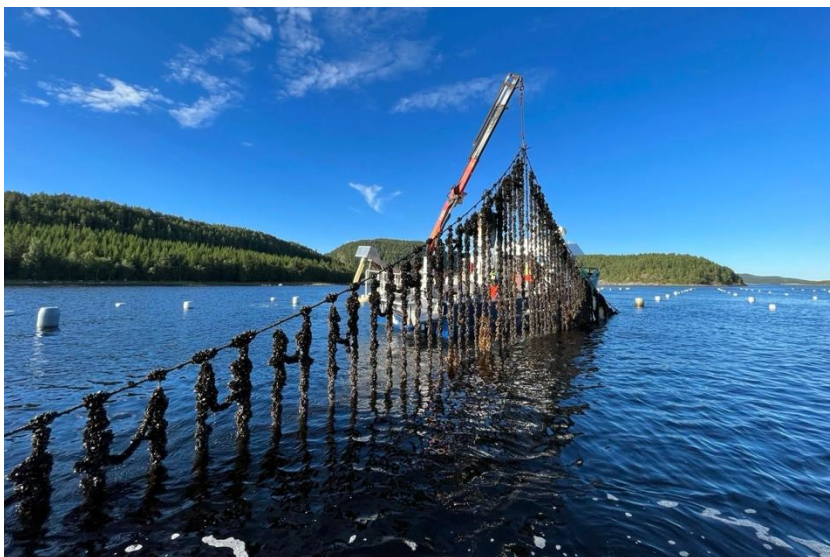
Prognosen for algegifter

Prognosen bruker maskinlæring til å beregne sannsynligheten for at det påvises algegifter i blåskjell syv dager frem i tid. De varslde terskelverdiene er over 20 µg/kg for skalldyrstoksinet DST (Diarrhetic Shellfish Toxin) og over 120 µg/kg for skalldyrstoksinet PST (Paralytic Shellfish Toxin).

Prognosemodellen tar hensyn til den nåværende tilstanden og utviklingen de siste to ukene når det gjelder vanntemperatur, saltholdighet, stabilitet i vannsøylen og daglig lys, for å estimere sannsynligheten for utbrudd av algetoksiner en uke fram i tid.

Dataene

Havoverflatetemperatur og saltholdighet, sammen med N^2 -data (et mål på vannsøylens stabilitet), hentes fra den regionale havmodellen Norkyst-800 med høy oppløsning (800 m) langs norske kysten. Norkyst-800 modellen anvender flere jordobservasjonsprodukter i sine varslar. Data om algetoksiner Diarrhetic Shellfish Toxins (DST) og Paralytic Shellfish Toxins (PST) leveres av Mattilsynet og er anvendt til å utvikle valsingsmodellen.

Ansvarsfraskrivelse: Dette produktet er under utvikling, og det bør brukes med forsiktighet.

Det bør IKKE brukes til å bestemme hvor man skal plukke villblåskjell eller andre skalldyr, eller for å avgjøre om de er trygge å spise. For offisiell informasjon bør man henvende seg til Mattilsynet på <https://www.mattilsynet.no/mat-og-drikke/forbrukere/blaskjellvarsel>.

Slik får du tilgang til og bruker varselene

Du får tilgang til prognosen via NERSCs visualiseringsplattform, NARVAL, som gjør det mulig å vise og legge flere dataprodukter over hverandre for et bestemt tidspunkt og sted: [NARVAL: sannsynlighetsprognose for algegifter](#), eller via QR-koden.

Funksjoner i varselet

- **Dato og tid:** Prognosen oppdateres hver ukedag og er tilgjengelig for den kommende uken. Linjen nederst på skjermen kan brukes til å velge datoen for prognosen du ønsker å se, etter år, måned og dag. Datoer der prognosen er tilgjengelig, er markert med hvitt, gult eller rødt.
- **Visningsdata:** Boksen øverst til venstre på skjermen viser de to prognoseproduktene for sannsynligheten for at det påvises algegifter i blåskjell en uke frem i tid, for hhv. DST og PST. Du kan merke av eller fjerne merket i boksen for hvert produkt for å vise eller skjule det.
- **Rekkefølgen på listen bestemmer rekkefølgen på lagene på kartet:** produktet øverst på listen vises høyest på kartet. Du kan dra og slippe produkter i denne listen for å omorganisere lagene og endre gjennomsiktigheten til hvert enkelt ved å klikke på halvsirkelen som går opp til 100 %.

